

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

Lietuvos edukologijos universitetas
LIETUVIŲ KALBOS IR LITERATŪROS PEDAGOGIKA
STUDIJŲ PROGRAMOS
VERTINIMO IŠVADOS

Grupės vadovas: Dr. Daiva Lepaitė

Grupės nariai: Prof. dr. Dalia Pakalniškienė

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Lietuvių kalbos ir literatūros pedagogika
Studijų sritis	Socialiniai mokslai
Studijų kryptis	Pedagogika (X100)
Studijų programos rūšis	Universitetinės studijos
Studijų programos tipas	Laipsnio nesuteikianti studijų programa
Studijų pakopa	-
Studijų forma (trukmė metais)	ištęstinė (1 m.)
Studijų programos apimtis kreditais	60 kreditų
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Lietuvių kalbos ir literatūros mokytojo kvalifikacija

TURINYS

TURINYS.....	3
I. ĮŽANGA	4
II. PROGRAMOS ANALIZĖ	6
1. Programos tikslai ir studijų rezultatai.....	6
2. Programos sandara.....	9
3. Personalias	10
4. Materialieji ištekliai.....	11
5. Studijų eiga ir jos vertinimas.....	12
6. Programos vadyba	14
III. REKOMENDACIJOS	14
IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS.....	16

I. IŽANGA

Ketinama vykdyti laipsnio nesuteikianti studijų programa *Lietuvių kalbos ir literatūros pedagogika* yra tikslingai skirta įgyti *Lietuvių kalbos ir literatūros pedagogo kvalifikaciją*¹ lietuvių filologijos bakalauro studijų absolventams, kurie dirba mokyklose pedagogais, tačiau neturi pedagogo kvalifikacijos. Kadangi programa skirta tik kvalifikacijai įgyti, tai jos apimtis - 60 kreditų – atitinka tokioms programoms keliamus reikalavimus, tačiau planuojama iššęstinė studijų forma negali būti vieneri studijų metai, nes trukmės požiūriu neatitinka iššęstinių studijų sampratos².

Programos aprašo pateikimas į SKVC buvo užregistruotas 2012 m. gegužės 11 d., kai dar galiojo 2010 m. sausio 8 d. patvirtintas Pedagogų rengimo reglamentas³. Kadangi išorinio vertinimo vizitas vyko 2012 m. birželio 14 d., tai jo metu buvo vadovaujamosi 2012 m. gegužės 15 d. atnaujintu Pedagogų rengimo reglamentu. Šio atnaujinto reglamento 10 punktas teigia, kad *“Laipsnio nesuteikianti studijų programa registruojama kaip pedagogikos studijų programa. Ją baigusiems asmenims suteikiama pedagogo kvalifikacija, patvirtinama studijų pažymėjimu”*, o 2010 m sausio 8 d. reglamento 8 punktas tuo metu numatė, kad *“Baigus tokią studijų programą suteikiama atitinkamo mokomojo dalyko (mokomųjų dalykų) mokytojo arba profesijos mokytojo kvalifikacija, patvirtinama pažymėjimu”*. Tai reiškia, kad vertinti pateikta mokomojo dalyko (Lietuvių kalbos ir literatūros) pedagogikos programa, o atnaujinto Reglamento 10 punktas numato universalios pedagogikos studijų krypties laipsnio nesuteikiančios programos registravimą.

Programos duomenų lentelėje pažymėta *Lietuvių kalbos ir literatūros mokytojo kvalifikacija*, tačiau anksčiau paminėtas atnaujinto Reglamento 10 punktas numato pedagogo kvalifikacijos suteikimą, nesusiejant su konkrečiu mokomuoju dalyku.

Programos sąsajas su mokomuoju dalyku atskleidžia teikiamos programos rengimo komiteto sudėtis, kurioje dalyvavo Litanistikos fakulteto akademinis personalas, tačiau į komitetą neįtraukti socialinių mokslų atstovai, kurie turėtų kuruoti programoje numatytus bendruosius pedagogikos ir psichologijos dalykus. Vertinimo vizito susitikimų metu Litanistikos fakulteto administracija bei bendrųjų pedagoginių ir psichologijos dalykų dėstytojai

---

¹ ŠMM ministro įsakymu Nr. V-827 2012 m. gegužės 15 d. patvirtintas atnaujintas Pedagogų rengimo reglamentas įteisina vietoje buvusios mokytojo kvalifikacijos pedagogo kvalifikaciją, todėl toliau tekste bus vartojama ši kvalifikacija.

² Mokslo ir studijų įstatymo 47 straipsnio 3 punktas teigia, kad *“Studijų nuolatine forma vienu metų įprastinė apimtis yra 60 kreditų, bet ne mažiau kaip 45 kreditai. Studijų iššęstine forma vienu metų apimtis turi būti ne didesnė kaip 45 kreditai, o bendra studijų šia forma trukmė neturi būti daugiau kaip pusantrą karto ilgesnė negu nuolatinės formos studijos, šioms taikant 60 kreditų normą”*.

³ 2010 m. sausio 8 d. ŠMM ministro įsakymas Nr. V-54.

patvirtino, kad egzistuoja ilgalaikis bendradarbiavimas tarp Lituanistikos ir Pedagogikos fakultetų. Šis bendradarbiavimas realiai vyksta pirmosios pakopos Lituanistikos studijų bakalauro programoje. Lituanistikos fakulteto administracija formuluoja reikalavimus bendrųjų pedagoginių ir psichologinių dalykų dėstytojams, siekdama, kad bendroji pedagoginė problematika būtų maksimaliai kontekstualizuojama lituanistikos studentų poreikiams. Šią bendradarbiavimo patirtį planuojama pritaikyti ir laipsnio neteikiančiose pedagoginėse studijose. Todėl tikslingai suformuota bendrosios pedagogikos ir psichologijos dalykų personalo sudėtis, kuri jau turi patirties šio fakulteto pirmosios pakopos studijų programoje.

Taigi, programa jos teikimo vertinimui ir vertinimo laikotarpiu pateko į besikeičiančią pedagogo kvalifikacijos reglamentavimo situaciją. Visų susitikimų metu dalyviai suprato situaciją, kad programa yra vertinama vadovaujantis atnaujintu Pedagogų rengimo reglamentu, kuris teikiamos pedagogo kvalifikacijos požiūriu nebedera su ankstesniu galiojusi reglamentu.

Kita vertus, LEU šiuo metu turi įregistruotą laipsnio nesuteikiančią studijų programą *Mokyklinė pedagogika*, teikiančią mokytojo kvalifikaciją. Ši programa šiemet buvo vertinama tarptautinio išorinio vertinimo metu. Vertinimo rezultatai dar nėra paskelbti, todėl kyla klausimas, ar aukštajai mokyklai reikalingos dvi laipsnio nesuteikiančios Pedagogikos studijų krypties studijų programos. Lituanistikos fakulteto administracija ir rengėjų grupė argumentavo, kad teikiama studijų programa taikoma lituanistikos absolventų tikslinei grupei, numatant lietuvių kalbos ir literatūros didaktikos dalykus, o *Mokyklinės pedagogikos* programa visiškai nesiorientavo į dalykų didaktiką, – tai sumažino šios programos patrauklumą. Mokyklose dirbantys dalykų mokytojai pageidauja ir prioritetą teikia dalyko didaktikai, o ne bendrosioms pedagoginėms ir psichologinėms žinioms.

Vizito metu buvo paprašyta leisti susipažinti su *Mokyklinės pedagogikos* laipsnio nesuteikiančios pedagoginių studijų programos struktūra. Paaiškėjo, kad dalyko didaktiką šioje programoje nėra, numatytas tik *Šiuolaikinės didaktikos* 5 kreditų dalykas, kuris nėra taikomas pagal studijuojančiųjų poreikius atskiriems mokomiesiems dalykams.

Vizito metu su visų grupių dalyviais buvo diskutuota galimybė keisti kvalifikacinio laipsnio pavadinimą iš *Lietuvių kalbos ir literatūros mokytojo kvalifikacijos į pedagogo kvalifikaciją*, atsižvelgiant į reglamento reikalavimus ir neprarandant sąsajos su lietuvių kalbos ir literatūros didaktika. Toks keitimas programą darytų lankstesnę: vieno konkretaus dalyko didaktika būtų keičiama kito aktualaus dalyko didaktika pagal priimtų studentų poreikius, išlaikant tą pačią laipsnio neteikiančių pedagoginių studijų programos struktūrą. Todėl susitikimų metu buvo diskutuota, kad tokiu atveju Lituanistikos fakultetas taptų universiteto pedagoginių studijų administratoriumi. Tačiau tam reikėtų gauti universiteto įgaliojimus, apie kuriuos vizito metu administracijos grupė negalėjo konkrečiai atsakyti.

Todėl teikiamos programos galimybės, atnaujinus Pedagogų rengimo reglamentą, priklauso nuo *Mokyklinės pedagogikos* programos akreditacinio sprendimo, nes universitete gali atsirasti dvi tarpusavyje konkuruojančios laipsnio nesuteikiančios studijų programos, kurios pretenduotų į tos pačios pedagogo profesinės kvalifikacijos teikimą.

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

1. Programos tikslai ir studijų rezultatai

Numatomi programos tikslai yra apibrėžti bendrųjų, bendrakultūrinės, profesinės ir specialiosios dalyko kompetencijų ugdymu, kurie atitinka Mokytojų profesinės kompetencijos aprašą. Kompetencijų ugdymo tikslai yra susieti net su 33 numatomais studijų rezultatais, o programa yra tik 60 kreditų apimties. Tai reiškia, kad vienam studijų rezultatui pasiekti vidutiniškai tenka 1,8 kredito (arba atitinkamai 54 val.). Taigi studijų rezultatai yra per didelės apimties⁴ ir nekoreliuoja su kreditų apimtimi. Vizito metu programos apimties ir 33 programos studijų rezultatų susiejimo logika nebuvo aiškiai pagrįsta, nors dalykų aprašuose yra numatyta sąsaja tarp programos studijų rezultatų ir dalyko studijų rezultatų. Kadangi naujoji kredito samprata yra aukštojo mokslo ir studijų reformos reiškinys, tai jo taikymas dar nėra pagrįstas realiais studento krūvio stebėsenos rezultatais.

Programos tikslas ugdyti gebėjimą taikyti informacines technologijas, siejant jas su šiuolaikinėmis mokymo(si) metodikomis menkai atsispindi studijų rezultatuose – pasitenkinama kompiuterio techninės ir programinės įrangos naudojimu arba kompiuterinio raštingumo kultūros ugdymu. Vizito metu paaiškėjo, kad dėstytojai puikiai išmano ir taiko virtualios mokymo(si) aplinkos sistemą, tad studijų rezultatuose reikėtų neapsiriboti tik kompiuteriniu raštingumu, o ugdyti studentų gebėjimą taikyti VMA mokyklinėje aplinkoje.

Bendrųjų kompetencijų ugdymas apibrėžtas 8 studijų rezultatais, tarp kurių ne visi gali būti įvertinami studijų metu kaip studento pasiekimai, pavyzdžiui, „produktyviai dalyvauti mokyklos savivaldos institucijų, projektų veikloje, adekvačiai vertindami problemiškas situacijas mokykloje, vadovaudamiesi mokyklos kaitą reglamentuojančiais dokumentais” (Programos aprašas, 6 psl.), nes praktika mokyklose apima 30 kreditų, kurių didžioji dalis skiriama didaktinei veiklai.

Specialiųjų dalyko ir profesinės (pedagogo) kompetencijų ugdymas atskirtas į dvi kompetencijų grupes, tačiau labai glaudžiai susijęs studijų dalykų ir studijų rezultatų sąsajos

---

⁴ Pavyzdžiui, specialioji dalyko kompetencija apima studijų rezultatą “savarankiškai rengtis lietuvių kalbos ir literatūros mokymo(si) procesui, analizuodami lietuvių kalbos ir literatūros mokymo(si) proceso elementus: mokymo(si) aplinką, planavimą, mokinių poreikius, dalyko tikslus ir uždavinius, mokymo(si) turinį, priemonių ir išteklių panaudojimą, metodų tikslingumą, mokymo(si) proceso organizavimą, vertinimo ir įsivertinimo procedūras”, kuriam numatyti keturi studijų dalykai.

požiūriu, mat daugelio dalykų – *Lietuvių kalbos didaktikos, Literatūros didaktikos, Pedagoginės praktikos, Baigiamojo pedagoginių studijų darbo* – specialiosios dalyko ir profesinės kompetencijos natūraliai ugdomo drauge, jų neįmanoma atskirti. Tai reiškia, kad lietuvių kalbos ir literatūros didaktikos ir praktikos sritims tenka dalykinio ir pedagoginės veiklos aspektų derinimas studijose, o dalykai *Pedagogika (ugdymo sistemos), Bendroji ir socialinė psichologija, Psichologija (raidos ir pedagoginė)* apsiriboja tik pedagoginės kompetencijos ugdymu. Pastarųjų dalykų siejimas tik su pedagoginės kompetencijos ugdymu atsispindi dalykų aprašuose, todėl kyla klausimas dėl pedagoginės kompetencijos ryšių su mokomojo dalyko ugdymo aplinka. Šis klausimas vizito metu svarstytas su programos rengėjais ir dėstytojais. Programos suvestinėje pristatytos sąsajos aiškiai atskleidžia pasirinktą atskirų kompetencijų, o ne holistinį dalyko pedagogo ugdymo kelią, dėl to dubliavimasis tarp didaktikos ir pedagoginių dalykų gali sukelti įtampas, siekiant studijų rezultatų. Kadangi bendrųjų pedagoginių dalykų dėstytojai ilgus metus bendradarbiauja Lituanistikos fakulteto pirmosios pakopos studijų programoje, tai siekiama laikytis tiek indukcinio, tiek dedukcinio požiūrio, kuris ir gali sukurti dubliavimosi įspūdį, nors yra siekiama vadovautis nuoseklumo logika. Indukcinio ar dedukcinio požiūrio įgyvendinimas priklausys nuo tikslinės grupės, nors socialiniai programos partneriai vizito metu aiškiai parėmė dalyko didaktinės kompetencijos ugdymo prioritetą.

Programoje pateikti studijų rezultatai nerodo programos išskirtinės orientacijos į *Lietuvių kalbos ir literatūros pedagogo kvalifikaciją*, išskyrus dalyko didaktikos studijų rezultatų dalį, o bendrai apibrėžia studijų rezultatus, kurie reikalingi įgyti pedagogo kvalifikaciją. Programoje pasirinktas sąsajų kelias gali būti tinkamas bet kokiai pedagogo kvalifikaciją teikiančiai programai, kai lietuvių kalbos ir literatūros didaktika būtų pakeičiama atitinkamai kitų dalykų didaktikomis. Todėl teikiama programa kompetencijų ugdymo integralumo požiūriu neįrodo savo išskirtinumo studijų rezultatais kaip *Lietuvių kalbos ir literatūros pedagogikos programa*, nes pasitelktas normatyvinis ugdomų kompetencijų, studijų rezultatų ir dėstomų dalykų susiejimas, neatskleidžiant programos koncepcijos, kurią programos rengėjai pritaikytų ir interpretuotų Mokytojų kompetencijų aprašo kontekste. Programos rezultatuose įtampas sukelia aukščiau paminėtas bendrosios pedagogikos ir dalyko didaktikos pusiausvyros klausimas.

Apraše pateiktuose studijų rezultatuose trūksta lietuvių kalbos ir literatūros didaktikos aspekto daugiakalbės terpės požiūriu (didaktikos studijų rezultatas, kai lietuvių kalba nėra mokinių gimtoji kalba, taip pat nesiekama studijų rezultatų, kai moksleiviai gimtosios kalbos mokosi išeivijoje arba diasporoje), tačiau susitikimo metu su programos rengėjais ir dėstytojais buvo akivaizdu, kad palaikomi moksliniai ir bendradarbiavimo ryšiai su išeivijos atstovais, dirbančiais su lietuvių kalbos išlaikymo išeivijoje problematika. Todėl aktyviau ši problematika turėtų būti integruojama į dalyko didaktikos studijų rezultatus.

Programos tikslų ir numatomų studijų rezultatų pagrįstumas visuomenės ir darbo rinkos poreikiais iliustruojamas 2007 metų duomenimis, kurie atspindi bendrą pedagogų, neturinčių pedagoginės kvalifikacijos, situaciją, tačiau neatskleidžiami faktiniai lietuvių kalbos ir literatūros mokytojų be pedagoginės kvalifikacijos duomenys. Pristatytos Lietuvos aukštosiose mokyklose įgyvendinamos laipsnio neteikiančios pedagoginių studijų programos, tačiau teikiamos programos išskirtinumas iš esmės grindžiamas tik pavadinimu. Vizito metu buvo patvirtinta, kad programos poreikis gimė bendradarbiaujant su mokyklomis regionuose, ypač Utenos, kuriuose suskaičiuota, kad iki 10 proc. dirbančių lietuvių kalbos ir literatūros mokytojų neturi pedagogo kvalifikacijos.

Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai grindžiami teisiniu pedagogo kvalifikaciją reguliuojančiu pagrindu – Pedagogų rengimo reglamentu.

Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai atitinka universitetinių studijų rūšį, šios studijos nepriskiriamos pakopoms, pedagogo profesinė kvalifikacija pagal teisės aktus neturi atskiro lygio.

Tačiau pagal atnaujintą Pedagogų rengimo reglamentą kyla klausimas dėl *Lietuvių kalbos ir literatūros pedagogika* pavadinimo ir suteikiamos *Lietuvių kalbos ir literatūros mokytojo* kvalifikacijos dermės. Programos rengėjams, patekus į Pedagogų rengimo reglamento atnaujinimo laikotarpį, reikės atsisakyti mokomojo dalyko pavadinimo pedagogo kvalifikacijoje.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Stiprybės:

1. Programos rengėjų bendradarbiavimas su pedagogikos fakulteto dėstytojais, atskleidžiant tikslinius programos poreikius ir derinant programos studijų rezultatus.
2. Mokytojų kompetencijų aprašo adaptavimas šios programos studijų rezultatams.
3. Bendradarbiavimas su socialiniais partneriais iš mokyklinės aplinkos ir lituanistinių studijų atstovais išeivijoje.
4. Stipri pedagoginės programos identifikacija su Lietuvių kalbos ir literatūros didaktine problematika.

Silpnybės:

1. Programa stokoja tikslesnių pedagoginės kvalifikacijos dirbantiems lietuvių kalbos ir literatūros mokytojams poreikio duomenų.
2. Programos studijų rezultatų gausos (33 rezultatai) ir vienerių metų (60 kreditų) studijų programos neadekvatumas.
3. Programos studijų rezultatai negrindžiami tarptautiniais ugdymo mokslo ir pedagogų rengimo srities tinklo susitarimais (pvz., Europinis pedagogų rengimo tinklas

Tuning), t.y. studijų rezultatai stokoja tarptautiškumo dimensijos ir tarptautinio palyginamumo.

2. Programos sandara

Laipsnio nesuteikiančios pedagoginių studijų programos sandara atitinka teisės aktų reikalavimus: pedagoginių studijų apimtis yra 60 kreditų, semestre studijuojami penki dalykai, kreditų skaičius ne mažesnis nei trys. Tačiau programos sandara netenkina MSĮ 47 straipsnio 3 punkto sąlygos, kuri numato 1,5 metų trukmės ištesstinę studijų formą.

Programa yra tikslingai segmentuota į teorinius ir praktinius dalykus, leidžiančius pasiekti studijų rezultatus. Teorinei daliai skiriama 30 kreditų, kuriuos sudaro lietuvių kalbos didaktika, literatūros didaktika, psichologija, pedagogika ir baigiamasis pedagoginių studijų darbas (3 kreditai). Tačiau programos tinklelyje mažokai skiriama laiko auditoriniam darbui, nesilaikoma LEU reglamentuojamo kreditų ir auditorinių valandų santykio.

Teikiamojoje programoje dalyko didaktikos studijos ekspertams pasirodė per mažos apimties, tačiau vizito metu išaiškėjo kreditų paskirstymo motyvai: toks studijų modelis reglamentuojamas LEU Senato nutarimais (2011 m. rugsėjo 13 d. priimtas Senato nutarimas). Nedideles dalyko didaktikos apimtis kompensuoja lituanistinių ir edukologinių studijų derinimas, efektyvūs metodai, tikslingos užduotys. Be to, pasikeitus *Pedagogų rengimo reglamentui*, suteikiama pedagogo, o ne lietuvių kalbos ir literatūros mokytojo kvalifikacija, tad nebelieka dalyko didaktikos prioriteto.

Pedagoginei praktikai skiriama 30 kreditų. Praktika grindžiama tiesioginiu studentų dalyvavimu profesinėje pedagoginėje veikloje ir atitinka schemą *stebėtojas – pedagogo asistentas – dirbantis globojant mentoriui ir praktikos vadovui – savarankiškai dirbantis stebint mentoriui ir (ar) praktikos vadovui*. Studijų praktikos apraše visos pedagoginės praktikos valandos skiriamos savarankiškam darbui, – tai neatitinka *Pedagogų rengimo reglamento*, kuriame postuluoja, kad studento savarankiškas darbas negali sudaryti daugiau nei 40 procentų dalyko apimties.

Aprašas ir pokalbiai su programos rengėjais rodo, kad programos turinys konstruojamas remiantis naujausiais, aktualiais psichologijos, pedagogikos ir didaktikos pasiekimais. Dalykų turinys visiškai atitinka laipsnio nesuteikiančių pedagoginių studijų programą, tiesiogiai orientuotas į studijų programos rezultatus. Tai gerai atspindima labai išsamiuose dalykų sanduose, kuriuose pateikiama visa būtina informacija: auditorinės ir savarankiško darbo valandos, dalyko tikslas, anotacija, numatomi dalyko rezultatai, studijų ir studentų pasiekimų

vertinimo metodai, studijų planas (išdėstyta valandomis), vertinimo kriterijai ir strategija, literatūra.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Stiprybės:

1. Lituanistinių ir pedagogikos bei psichologinių dalykų derinimas.

Silpnybės:

1. Nesubalansuotas kontaktinių ir savarankiško darbo valandų santykis;
2. Išžėstinės formos studijų programa neatitinka Mokslo ir studijų įstatymo 47 straipsnio 3 punkto, kuriame teigiama, kad “Studijų nuolatine forma vienu metų įprastinė apimtis yra 60 kreditų, bet ne mažiau kaip 45 kreditai. Studijų išžėstine forma vienu metų apimtis turi būti ne didesnė kaip 45 kreditai, o bendra studijų šia forma trukmė neturi būti daugiau kaip pusantro karto ilgesnė negu nuolatinės formos studijos, šioms taikant 60 kreditų normą

3. Personalas

Ketinamos vykdyti pedagoginių studijų programos personalas yra puikios kvalifikacijos. Daugiau nei pusė dėstytojų (7 iš 10) turi mokslinį laipsnį (pagal reikalavimus ne mažiau nei pusė). Daugelis jų gerai žinomi Lietuvoje mokslininkai ir pedagogai, turintys ilgametę profesinę patirtį, pagrįstai atspindėta Studijų programos apraše. Prof. dr. V. Salienė dėsto lietuvių kalbos didaktiką, yra lietuvių kalbos vadovėlių ir metodinių leidinių mokytojams autorė, lietuvių kalbos programų bendrojo lavinimo mokykloms rengėja, nacionalinių mokinių pasiekimų tyrimų tyrėjų grupės narė, dalyvauja įvairiuose ES struktūrinių fondų finansuojamuose švietimo ir mokslo inovacijų sklaidos projektuose. Prof. V. Salienė, doc. dr. Z. Nauckūnaitė, doc. dr. L. Žvironaitė-Udrienė, N. Toleikytė, V. Leonavičienė, V. Janušauskienė yra parengusios lietuvių kalbos ir literatūros vadovėlių bei metodinių leidinių Lietuvos bendrojo lavinimo ir aukštosioms mokykloms.

Dėstytojų moksliniai interesai, kaip rodo gyvenimo aprašymai ir publikacijos, atitinka dėstomųjų dalykų kryptį. Lituanistinių, pedagoginių ir psichologinių studijų dalykus dėstys kvalifikuoti mokslininkai tyrėjai. Pedagoginei praktikai rengs dėstytojai, turintys ilgametę patirtį mokykloje.

Aprašo duomenimis, personalas sistemingai rūpinasi savo kvalifikacija vykdamas į stažuotes, komandiruotes užsienyje, tobulindamas užsienio kalbų ir darbo su IT įgūdžius. Katedrų vedėjai ir dėstytojai lankosi kolegų paskaitose, aptaria dėstomų kursų turinį ir metodus, jų gerinimo būdus.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Stiprybės:

1. Ilgametė patirtis rengiant lietuvių kalbos ir literatūros mokytojus pirmosios pakopos studijose.
2. Dėstytojų mokslinių ir metodinių publikacijų kiekybė ir kokybė.
3. Bendras komandinis lituanistų, edukologų, psichologų ir administracijos darbas.

4. Materialieji ištekliai

Lituanistikos fakultetas turi pakankamai patalpų studijų aplinkai sukurti programoje. Patalpos yra puikiai atnaujintos, šviesios ir erdvios, atlikta pastato kapitalinė renovacija. Kiekvienoje auditorijoje yra sutelkta nedidelė ekspozicija ir bibliotekėlė, kuri skirta fakultete dirbusiems kalbininkams pagerbti ir kurių vardu pavadintos auditorijos.

Metodiniai-didaktiniai ištekliai sukaupti fakulteto metodiniame kabinete ir prieinami studentams. Fakulteto biblioteka erdvi ir pritaikyta studentams dirbti individualiai bei grupinio darbo kambariuose. Bibliotekos fondai yra pakankami laipsnio neteikiančioms studijoms, prenumeruojamos ugdymo mokslo publikacijų bazės. Fakulteto biblioteka dirba ir šeštadieniais, kai studentai atvyksta į konsultacijų dienas.

Dalyko didaktikos dėstytojai taiko virtualią mokymosi aplinką (Moodle), kurios galimybės buvo pademonstruotos vizito metu.

Lituanistikos fakultetas turi platų socialinių partnerių tinklą, kurį įrodė pateiktas ilgalaikių partnerių sąrašas (16 bendrojo lavinimo mokyklų) ir Lietuvių kalbos ir literatūros didaktikos katedros partnerių sąrašas (19 bendrojo lavinimo mokyklų). Praktikų tinklas ypač išvystytas ir tai įrodo 135 pozicijos praktikos organizacijų sąrašė, kuriame yra įvairaus tipo mokyklų (pagrindinių mokyklų, vidurinių, progimnazijų, gimnazijų, gimnazija išėivijoje, privačių mokyklų). Mokyklose partnerėse yra parengti mentoriai, nes organizuojamų seminarų būdu yra palaikomi ryšiai su mokyklomis. Taip pat pateiktas LEU Karjeros centro ilgalaikio bendradarbiavimo sutarčių su mokyklomis sąrašas, kurį sudaro 43 pozicijos.

Kadangi laipsnio nesuteikiančioje studijų programoje 30 kreditų sudaro praktika, tai šiai programai didelę pagalbą socialinės partnerystės požiūriu teikia lituanistinių pedagoginių studijų pirmosios pakopos programoje sukaupta metodinė patirtis ir įdirbis.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Stiprybės:

1. Šiuolaikiška materialinė studijų aplinka ir pagarba fakulteto lituanistinių studijų tradicijos puoselėjimui.
2. Individualiam ir grupiniam darbui pritaikytos fakulteto bibliotekos aplinkos.
3. Virtualios mokymo(si) aplinkos taikymas studijose, įvairios organizacinės informacijos skelbimas fakulteto tinkle *Facebook*.
4. Išplėtoti fakulteto ir katedros ryšiai su praktikos mokyklomis.

5. Studijų eiga ir jos vertinimas

Vienerių metų iššęstinės studijos išdėliotos per du semestrus, kurių metu studentai gilina, plečia bakalauro studijų metu įgytas lietuvių filologijos žinias ir gebėjimus bei įgyja naujų, reikalingų turimoms ir naujoms kompetencijoms (bendrakultūrinei, profesinei, bendrosioms ir specialiosioms) ugdytis. Tačiau iššęstinių studijų samprata suponuoja ilgesnes studijas – bent trijų semestrų. Vizito metu programos rengėjai vienerių metų studijų pasirinkimą aiškino konkurencingumo siekiu ir tinkamu pasirengimu studijoms: studijos bus organizuojamos 3–4 savaitinių sesijomis, kiekvieną šeštadienį vyks konsultacijos LEU, bus organizuojamos dėstytojų išvykos-konsultacijos į kitus miestus ir rajonus. Daugelis dėstomų dalykų yra *Moodle* aplinkoje, leidžiančioje inovatyviai ir efektyviai mokytis ir bendrauti su dėstytojais per atstumą.

Studijų programos dalykai išdėstyti gerai apgalvota seka. Pirmąjį pusmetį studentai klauso sveikatos ugdymo, psichologijos (bendrosios), lietuvių kalbos didaktikos, literatūros didaktikos teorinių kursų ir, atlikdami praktines užduotis, ugdomi numatytas kompetencijas, toliau plėtojamas per stebėtojo ir pedagogo asistento pedagogines praktikas: stebi, analizuoja, vertina kalbinio ir literatūrinio ugdymo procesą (mokytojo ir mokinių sąveiką), popamokinę veiklą, mokymo(si) aplinką, aktyviai dalyvauja mokymo(si) organizavimo procese.

Antrąjį pusmetį klausomi pedagogikos (didaktinių auklėjimo teorijų ir metodikų; ugdymo sistemų), psichologijos (raidos ir pedagoginės) kursai. Įgytos teorinės žinios praktiškai taikomos mokykloje per pedagoginę praktiką, globojant mentoriui, ir savarankišką pedagoginę praktiką: mokomasi konsultuojantis su mokytoju ir savarankiškai planuoti pamokas, taikyti inovatyvius mokymo(si) metodus, vertinti mokinių pasiekimus, organizuoti popamokinę veiklą, analizuoti ir įsivertinti savo įgytas, plėtotas kompetencijas.

Vizito metu paaiškėjo pedagoginės praktikos organizavimo ir vykdymo klausimai, nepateikti programos apraše. LEU Lituanistikos fakultetas turi sutartis su daugeliu mokyklų Vilniuje ir kitur Lietuvoje (administracija pateikė sutarčių sąrašą). Rengiamoje programoje turėtų studijuoti jau dirbantys mokytojai, tad praktika turėtų būti atliekama jų mokyklose, kai kuriose iš jų yra mentorių. Informacinės technologijos ir medijos leistų stebėti studentų pedagoginę veiklą įvairiais būdais – darbas virtualioje mokymo(si) aplinkoje, pamokų ir popamokinės veiklos

filmavimas ir pan. Be to, LEU dėstytojai vyks į atitinkamas mokyklas, stebės ir vertins studentų praktiką. Reikėtų pateikti duomenis, kas vadovaus praktikai – pedagogikos dalykų dėstytojai ar dalyko pedagogikos dėstytojai, ar visi drauge ar kitaip.

Programos rengėjai pagrįstai planuoja prieš pirmąją pedagoginę praktiką siūlyti studentams pasirinkti tiriamosios veiklos kryptį ir ją tęsti per praktiką bei visus studijų metus – rašyti pedagoginių studijų baigiamąjį darbą. Baigiamojo darbo specifika neatskleista, iš pokalbių su LEU pedagogais paaiškėjo, kad šio darbo struktūra, formalieji ir dalykiniai reikalavimai, vertinimas dar nenustatyti.

Priėmimo į studijas reikalavimai neaprašyti. Iš aprašo matyti, kad priimami lietuvių filologijos bakalaurai, bet, kiek ir kokiomis sąlygomis, neaišku.

Studijų metodai labai įvairūs, tikslingai parinkti, leidžiantys pasiekti studijų rezultatus. 5 lentelėje pateikiami duomenys gerai apgalvoti, nekeltantys abejonių: programos rezultatus atliepia lituanistinių, edukologinių ir psichologinių dalykų, praktikų bei baigiamojo pedagoginių studijų darbo rezultatai, siekiami tinkamais studijų metodais ir vertinimo būdais. Apraše gražiai formuluojama studentų vertinimo samprata, akcentuojanti studento nuostatų, refleksijų, neformalaus ir formalus į(si)vertinimo dermę, grįžtamąjį ryšį. Taikoma dešimtbalė kriterinė skalė ir kaupiamoji vertinimo sistema.

Vizitas parodė, jog ketinamai vykdyti studijų programai yra gerai pasirengta: suplanuotos ne tik auditorinės ar virtualios studijos ir pedagoginės praktikos, bet ir siekiama integruoti studentus į lituanistinę aplinką, t.y. mokslinės studentų draugijos veiklą, įvairius projektus, konferencijas ir kitokį fakulteto gyvenimą per socialinius tinklus.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Stiprybės:

1. Studijų programos sandara – dalykų ir praktikų išdėstymas.
2. Gausūs metodiniai ištekliai – vadovėliai, metodiniai leidiniai, mokymo programos, Moodle aplinka.
3. Studijų programos ir dalykų rezultatų dermė.

Silpnybės:

1. Neaprašytas baigiamasis pedagoginių studijų darbas ir jo vertinimas.
2. Neaprašyti priėmimo į studijas reikalavimai ir sąlygos.
3. Išžetinių studijų formos ir planuojamų vienerių studijų metų disbalansas.

6. Programos vadyba

Už programos įgyvendinimą ir priežiūrą atsakinga Lietuvių kalbos ir literatūros katedra, sudaryta programos koordinavimo grupė iš 6 asmenų. Programoje dalyvauja ir pedagogikos ir psichologijos dėstytojai, tačiau šiai bendrajai pedagoginei daliai programos koordinavimo grupėje neatstovaujama. Studentų atstovas ir programos socialinis partneris koordinavimo grupėje kol kas nenumatytas.

Socialiniai partneriai bendradarbiauja su fakultetu ir katedra per praktikas. Vizito metu paaiškėjo, kad jie yra susipažinę su teikiamos programos aprašu. Susitikimo metu išsakyta vertingų rekomendacijų, į kurias programos rengėjams būtų tikslinga įsiklausyti, t.y. didesnę dėmesį reikėtų skirti dalyko didaktinės kompetencijos ugdymui, daugiau numatyti pratybų, daugiau bendradarbiauti su bendrojo lavinimo mokyklų auditoriais-ekspertais, siekiant, kad pedagogai gebėtų geriau parengti tinkamus atskaitomybės duomenis mokyklų auditavimo metu. Kitiškai vertintas primityvus šiuolaikinių ugdymo technologijų taikymas mokykloje.

Išsamiai ir aiškiai pristatyti programos koordinavimo grupės darbo principai ir kokybės stebėsenos procedūros, numatytas kokybės užtikrinimas keturiais lygmenimis: individualiu dėstytojo, studijų dalyko, studijų programos ir fakulteto.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Silpnybės:

1. Programos vadybos nederinimas su kita universitete egzistuojančia laipsnio neteikiančia pedagoginių studijų programa *Mokyklinė pedagogika*.

Stiprybės:

1. Fakulteto ir Lietuvių kalbos ir literatūros didaktikos katedros bendradarbiavimas užtikrinant studijų kokybę;
2. Konstruktivus ir dalykiškas socialinių partnerių dalyvavimas, grįžtamasis ryšys.

III. REKOMENDACIJOS

- 3.1. Atnaujinti studijų programos aprašą, kad numatoma teikti profesinė kvalifikacija atitiktų 2012 m. gegužės 15 d. ŠMM ministro įsakymu patvirtintą Pedagogų rengimo reglamentą ir jo 10 punktą.
- 3.2. Patikslinti studijų formą, kad ji atitiktų MSĮ 47 straipsnio 3 punkto reikalavimus dėl studijų apimties.
- 3.3. Atlikti programos numatomų studijų rezultatų kompresiją, išgryninant esminius pedagogo kvalifikacijai įgyti studijų rezultatus, kurie būtų suderinti ir

palyginami su tarptautiniais (pvz., Europinio *Tuning* tinklo) pedagogų rengimo studijų rezultatais.

- 3.4. Patikslinti dėstomų dalykų ir pedagoginių praktikų kontaktinių ir savarankiško darbo valandų santykį pagal teisės aktų reikalavimus.
- 3.5. Aprašyti baigiamąjį pedagoginių studijų darbą ir jo vertinimą.
- 3.6. Aprašyti priėmimo į studijas reikalavimus ir sąlygas.

IV. Apibendrinamasis įvertinimas

Lietuvos edukologijos universiteto studijų programa *Lietuvių kalbos ir literatūros pedagogika* vertinama neigiamai.

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balai
1	Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai	2
2	Programos sandara	1
3	Personalas	4
4	Materialieji ištekliai	4
5	Studijų eiga ir jos vertinimas	3
6	Programos vadyba	3
	Iš viso:	17

- 1- Nepatenkinamai (yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)
- 2- Patenkinamai (tenkina minimalius reikalavimus, reikia tobulinti)
- 3- Gerai (sistemiškai plėtojama sritis, turi savitų bruožų)
- 4- Labai gerai (sritis yra išskirtinė)

Grupės vadovas: Dr. Daiva Lepaitė
Team leader:

Parašas

Grupės nariai: Prof. dr. Dalia Pakalniškienė
Team members:

Parašas